

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Баян-Овоо сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: БНА-2024/216/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Баянхонгор хот

2024 оны 02 дугаар сарын 23

Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат

Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: М.Алтантуяа

Утас: 70442424 Цахим хаяг: tseenyama@audit.gov.mn

Аудитор: Н.Батчимэг

Утас: 91113253 Цахим хаяг: batchimegn@audit.gov.mn

НЭГ.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

1.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>207,885,046.01</u>	<u>384,966,914.01</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	97,995,046.01	75,176,914.01
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	97,995,046.01	75,176,914.01
3121	Төгрөг	97,995,046.01	75,176,914.01
31211	Төрийн сангийн харилцах	97,995,046.01	75,176,914.01
33	АВЛАГА	99,890,000.00	299,790,000.00
335	Бусад авлага	99,890,000.00	299,790,000.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	66,000,000.00	265,900,000.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	33,890,000.00	33,890,000.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	10,000,000.00	10,000,000.00
36600	Бусад нөөц	10,000,000.00	10,000,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>207,885,046.01</u>	<u>384,966,914.01</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>76,391,940.00</u>	<u>116,019,200.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	76,391,940.00	116,019,200.00
413	Өглөг	76,391,940.00	116,019,200.00
4136	Бусад өглөг	76,391,940.00	116,019,200.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	76,391,940.00	116,019,200.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>131,493,106.01</u>	<u>268,947,714.01</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	131,493,106.01	268,947,714.01
512	Хуримтлагдсан үр дүн	131,493,106.01	268,947,714.01
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	52,630,711.01	131,493,106.01
51220	Тайлант үеийн үр дүн	78,862,395.00	137,454,608.00
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>207,885,046.01</u>	<u>384,966,914.01</u>

1.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	604,919,900.00	1,202,049,700.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	149,550,000.00	202,373,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	149,550,000.00	202,373,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	149,550,000.00	202,373,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	149,550,000.00	
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	00.00	202,373,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	455,369,900.00	999,676,700.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	455,369,900.00	999,676,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	281,036,100.00	789,937,300.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	174,333,800.00	209,739,400.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	526,057,505.00	1,064,595,092.00
22	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	526,057,505.00	1,064,595,092.00

210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	526,057,505.00	1,064,595,092.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	526,057,505.00	1,064,595,092.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	526,057,505.00	1,064,595,092.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>78,862,395.00</u>	<u>137,454,608.00</u>
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>78,862,395.00</u>	<u>137,454,608.00</u>

1.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>604,919,900.00</u>	<u>1,202,049,700.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	306,550,000.00	202,373,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	306,550,000.00	202,373,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	306,550,000.00	202,373,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	306,550,000.00	202,373,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	298,369,900.00	999,676,700.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	298,369,900.00	999,676,700.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	124,036,100.00	789,937,300.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	174,333,800.00	209,739,400.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>604,919,900.00</u>	<u>1,202,049,700.00</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	518,413,168.00	1,224,867,832.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	518,413,168.00	1,224,867,832.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	518,413,168.00	1,224,867,832.00
220001	Барилга байгууламж	518,413,168.00	1,224,867,832.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>518,413,168.00</u>	<u>1,224,867,832.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	86,506,732.00	-22,818,132.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	11,488,314.01	97,995,046.01
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	97,995,046.01	75,176,914.01

1.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00

C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	00.00	00.00	131,493,106.01	00.00	131,493,106.01
D01	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	00.00	00.00	131,493,106.01	00.00	131,493,106.01
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	00.00	00.00	131,493,106.01	00.00	131,493,106.01
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	137,454,608.00	00.00	137,454,608.00
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	00.00	00.00	155,447,714.01	00.00	155,447,714.01

1.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,352,402,100.00	1,224,867,832.00	127,534,268.00	90.6
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,352,402,100.00	1,224,867,832.00	127,534,268.00	90.6
220001	Барилга байгууламж	1,352,402,100.00	1,224,867,832.00	127,534,268.00	90.6
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,352,402,100.00	1,202,049,700.00	150,352,400.00	88.9
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	215,249,800.00	0	215,249,800.00	0.0
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	215,249,800.00	0	215,249,800.00	0.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	860,157,300.00	999,676,700.00	-139,519,400.00	116.2
320001	Орон нутгийн төсвөөс	860,157,300.00	789,937,300.00	70,220,000.00	91.8
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	0	209,739,400.00	-209,739,400.00	
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	97,995,000.00	202,373,000.00	-104,378,000.00	206.5
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0	202,373,000.00	-202,373,000.00	

350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	97,995,000.00	0	97,995,000.00	0.0
36	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	179,000,000.00	0	179,000,000.00	0.0
360001	Тусламжийн эх үүсвэрээс санхүүжих	179,000,000.00	0	179,000,000.00	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	97,995,046.01	-97,995,046.01	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	75,176,914.01	-75,176,914.01	

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Баян-Овоо сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын хуралдааны 2023 оны 07 дугаар сарын 25-ны өдрийн “Сумын 2023 оны төсөв тодотгол хийх тухай” 11/03 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээний жагсаалтыг батлахдаа иргэдийн санал аваагүй баталсан төсөл, арга хэмжээ, ОНХС-аар хийгдсэн төсөл арга хэмжээний тендер, худалдан авах ажиллагааг санхүүгийн тайлангийн аудитын хугацаанд үзэж амжаагүй тул Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 2023 оны бүрдүүлэлт, зарцуулалт, үр дүнд хийх гүйцэтгэлийн аудитаар шалгах.

ХОЁР. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 113,500.0 мянган төгрөгийн 1 алдаа¹ илэрснийг аудитын явцад залруулав. Үүнд:

1. Малын үүлдэр угсаа сайжруулах гэрээг “Гэгээн шавь” ХХК-тай 35,000.0 мянга, иргэн Ч.Бат-Эрдэнэтэй 48,500.0 мянга, номын сангийн тохижилт хийж, тавилга нийлүүлэх гэрээг “Асгамба сүмбэр” ХХК-тай 20,000.0 мянган төгрөгөөр байгуулж санхүүжилтийг бүрэн шилжүүлсэн, бохирын машин нийлүүлэх гэрээг “Ган утас мөнх” ХХК-тай 79,860.0 мянган төгрөгөөр гэрээ байгуулж 10,000.0 мянган төгрөгийг шилжүүлж дээрх хөрөнгүүд нийлүүлэгдээгүй байхад санхүүгийн тайланд 113,500.0 мянган төгрөгийн авлагыг тусгаагүй байна.

Аудитаар нийт 266,070.0 мянган төгрөгийн 4 зөрчил² илэрснээс 37,280.0 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 2 албан шаардлага хүргүүлж, 38,890.0 мянган төгрөгийн 1 зөвлөмж өгч, 189,900.0 мянган төгрөгийн зөрчлийг цагдаагийн байгууллагад шилжүүлэхээр шийдвэрлэв.

2.1 Албан шаардлага

2.1.1. Иргэн Д.Гансүхтэй “Ногоон зурвасын дагуу хайс, хүлэмжийн тавиур хийх ажлын гэрээ”-г 17,280,000 төгрөгөөр байгуулж 2023 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр хийж дуусгахаар санхүүжилтийг бүрэн олгосон байхад ажил бүрэн хийгдээгүй байна.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Энэ нь Иргэний хуулийн 350 дугаар зүйлийн 350.1 дэх “Ажил гүйцэтгэгч нь дараах үүрэг хүлээнэ”, 350.1.1 дэх “гэрээнд заасан ажлыг тогтоосон хугацаанд гүйцэтгэх”, Сангийн сайдын 2021 оны “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам”-ын 3.4 дэх “Сум, дүүргийн Засаг даргын чиг үүрэг”, 3.4.3 дахь “Сум, дүүргийн хэмжээнд ОНХС-ийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих”, 11.1 дэх “ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, гүйцэтгэл, зарцуулалт, тайлагналт, бүртгэл, хяналт болон эцсийн үр дүнг тухайн шатны төсвийн ерөнхийлөн захирагч бүрэн хариуцна”, гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээний 1.3 дахь заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Гэрээний дагуу хэрэгжилтийг бүрэн хангуулах, гэрээний хэрэгжилтийг хангаагүй тохиолдолд хуулийн байгууллагад шилжүүлэх албан шаардлага өгөв.

2.1.2. ОНХС-ийн хөрөнгөөр Баян-Овоо сумын Мандал хайрхан 1 дүгээр багт 2022 онд 20,000,000 төгрөгөөр хийгдсэн худгийн насос суурилуулах ажлыг бүрэн хийж дуусаагүйгээс сумын Засаг даргын 2023 оны 05 дугаар сарын 18-ны өдрийн 39 дүгээр захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг одоо болтол уг ажлыг хүлээн аваагүй байна.

Энэ нь Иргэний хуулийн 350 дугаар зүйлийн 350.1 дэх “Ажил гүйцэтгэгч нь дараах үүрэг хүлээнэ”, 350.1.1 дэх “гэрээнд заасан ажлыг тогтоосон хугацаанд гүйцэтгэх”, Сангийн сайдын 2021 оны “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам”-ын 3.4 дэх “Сум, дүүргийн Засаг даргын чиг үүрэг”, 3.4.3 дахь “Сум, дүүргийн хэмжээнд ОНХС-ийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих”, 11.1 дэх “ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, гүйцэтгэл, зарцуулалт, тайлагналт, бүртгэл, хяналт болон эцсийн үр дүнг тухайн шатны төсвийн ерөнхийлөн захирагч бүрэн хариуцна” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Гэрээний дагуу хэрэгжилтийг бүрэн хангуулах, гэрээний хэрэгжилтийг хангаагүй тохиолдолд хуулийн байгууллагад шилжүүлэх албан шаардлага өгөв.

2.2 Зөвлөмж

2.2.1. “Оджи од” ХХК-иас авах 5,000.0 мянган төгрөг, малжуулахын авлага 33,890,000 төгрөг нийт 38,890.0 мянган төгрөгийн авлагыг барагдуулаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 дахь “Төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Өр төлбөрийг хууль, журмын хүрээнд барагдуулж, данс бүртгэлээс хасах арга хэмжээ авч, цаашид Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д заасны дагуу авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй ажиллах зөвлөмж өгөв.

2.3 Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал

2.3.1. Өвс тэжээл нийлүүлэх гэрээ “Арслант хүлэг” ХХК-тай байгуулсан 50,000.0 мянга, “Пэйс роуд” ХХК-тай 36,400.0 мянга, малын үүлдэр угсаа сайжруулах гэрээг “Гэгээн шавь” ХХК-тай 35,000.0 мянга, иргэн Ч.Бат-Эрдэнэтэй 48,500.0 мянга, номын

сангийн тохижилт хийж, тавилга нийлүүлэх гэрээг “Асгамба сүмбэр” ХХК-тай 20,000.0 мянган төгрөгөөр тус тус байгуулж 189,900.0 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг бүрэн шилжүүлсэн бөгөөд дээрх хөрөнгүүд нийлүүлэгдээгүй байна.

Энэ нь Иргэний хуулийн 350 дугаар зүйлийн 350.1 дэх “Ажил гүйцэтгэгч нь дараах үүрэг хүлээнэ”, 350.1.1 дэх “гэрээнд заасан ажлыг тогтоосон хугацаанд гүйцэтгэх”, 351 дүгээр зүйлийн 351.1 дэх “Захиалагч дараах үүрэг хүлээнэ”, 351.1.2 дахь “гүйцэтгэсэн ажлын үр дүнг хугацаанд нь хүлээн авах”, “Арслант хүлэг” ХХК-тай байгуулсан гэрээний 2.4, “Пэйс роуд” ХХК-тай байгуулсан гэрээний 2.4, “Гэгээн шавь” ХХК-тай байгуулсан гэрээний 3.1, иргэн Ч.Бат-Эрдэнэтэй байгуулсан гэрээний 2.2, 2.3, 3.1, “Асгамба сүмбэр” ХХК-тай байгуулсан гэрээний 2.1, 2.2, 8.1 дэх заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Иймд гэрээний үүргээ биелүүлээгүй иргэн, аж ахуй нэгж байгууллагыг хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлэхээр шийдвэрлэв.

Дээрх албан шаардлагын биелэлтийг нотлох баримтын хамт Төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 05 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

ГУРАВ. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

(мянган төгрөг)

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй	
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайланд мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан	1	113,500.0	1	113,500.0	-	-	1	113,500.0	-	-
Дүн	1	113,500.0	1	113,500.0	-	-	1	113,500.0	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

(мянган төгрөг)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс						
	Тоо	Дүн	Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал		
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Иргэн Д.Гансүхтэй “Ногоон зурвасын дагуу хайс, хүлэмжийн тавиур хийх ажлын гэрээ”-г 17,280.0 мянган төгрөгөөр байгуулж санхүүжилтийг бүрэн олгосон бөгөөд ажлыг 2023 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр хийж дуусгахаар гэрээнд тусгасан байхад ажил бүрэн хийгдээгүй байна.	1	17,280.0	1	17,280.0	-	-	-	-	

ОНХС-ийн хөрөнгөөр Баян-Овоо сумын Мандал хайрхан 1 дүгээр багт 2022 онд 20,000,000 төгрөгөөр хийгдсэн худгийн насос суурилуулах ажлыг бүрэн хийж дуусаагүйгээс сумын Засаг даргын 2023 оны 05 дугаар сарын 18-ны өдрийн 39 дүгээр захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг одоо болтол уг ажлыг хүлээн аваагүй байна.	1	20,000.0	1	20,000.0	-	-	-	-
“Оджи од” ХХК-иас авах 5,000,000 төгрөг, малжуулахын авлага 33,890,000 төгрөг нийт 38,890,000 авлагыг барагдуулаагүй байна.	1	38,890.0	-	-	1	38,890.0	-	-
Өвс тэжээл нийлүүлэх гэрээ “Арслант хүлэг” ХХК-тай байгуулсан 50,000.0 мянга, “Пэйс роуд” ХХК-тай 36,400.0 мянга, малын үүлдэр угсаа сайжруулах гэрээг “Гэгээн шавь” ХХК-тай 35,000.0 мянга, иргэн Ч.Бат-Эрдэнэтэй 48,500.0 мянга, номын сангийн тохижилт хийж, тавилга нийлүүлэх гэрээг “Асгамба сүмбэр” ХХК-тай 20,000.0 мянган төгрөгөөр тус тус байгуулж 189,900.0 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг бүрэн шилжүүлсэн бөгөөд дээрх хөрөнгүүд нийлүүлэгдээгүй байна.	1	189,900.0	-	-	-	-	1	189,900.0
Дүн	3	266,070.0	2	37,280.0	1	38,890.0	1	189,900.0

ДӨРӨВ. ТӨСВИЙН ЗАХИРАГЧИЙН АНГИЛЛААР АУДИТАД ХАМРАГДСАН БАЙДАЛ БА САНАЛ ДҮГНЭЛТИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс тагалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1		1					
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1		1					

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 06 сарын 13 өдөр

Дугаар 164/А0571121
БНА-2024/216/НА-СТА-ТШЗ

Номгон

Зөрчил арилгуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баянхонгор аймгийн Баян-Овоо сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Иргэн Д.Гансүхтэй “Ногоон зурвасын дагуу хайс, хүлэмжийн тавиур хийх ажлын гэрээ”-г 17,280,000 төгрөгөөр байгуулж санхүүжилтийг бүрэн олгосон бөгөөд ажлыг 2023 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр хийж дуусгахаар гэрээнд тусгасан байхад ажил бүрэн хийгдээгүй байна.

Энэ нь Иргэний хуулийн 350 дугаар зүйлийн 350.1 дэх “Ажил гүйцэтгэгч нь дараах үүрэг хүлээнэ”, 350.1.1 дэх “гэрээнд заасан ажлыг тогтоосон хугацаанд гүйцэтгэх”, Сангийн сайдын 2021 оны “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам”-ын 3.4 дэх “Сум, дүүргийн Засаг даргын чиг үүрэг”, 3.4.3 дахь “Сум, дүүргийн хэмжээнд ОНХС-ийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих”, 11.1 дэх “ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, гүйцэтгэл, зарцуулалт, тайлагналт, бүртгэл, хяналт болон эцсийн үр дүнг тухайн шатны төсвийн ерөнхийлөн захирагч бүрэн хариуцна”, гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээний 1.3 дахь заалтыг зөрчсөн байна.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх “Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11 дэх “хууль, тогтоомж гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан

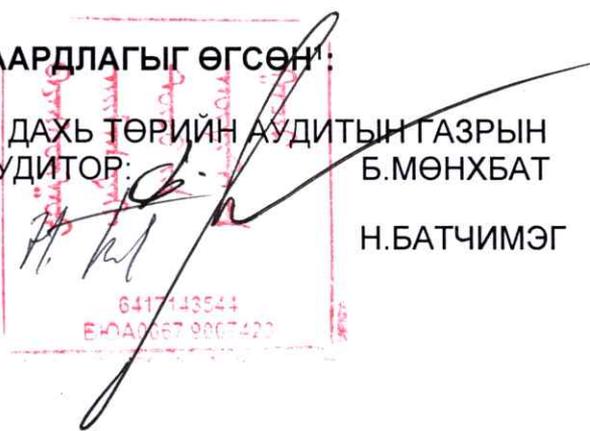
5040496

зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” гэснийг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Гэрээний дагуу хэрэгжилтийг бүрэн хангуулах, гэрээний хэрэгжилтийг хангаагүй тохиолдолд хуулийн байгууллагад шилжүүлэн зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг нотлох баримтын хамт 2024 оны 05 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Баян-Овоо сумын Засаг дарга Ж.Хатанбаатар, нягтлан бодогч Э.Мөнх-Эрдэнэ нарт даалгав .

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН¹:

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Б.МӨНХБАТ

АУДИТОР:

Н.БАТЧИМЭГ

¹ Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 сарын 28 өдөр

Дугаар 165/АДС-ТМЗ
БНА-2024/216/НА-СТД-ТМЗ Номгон

Зөрчил арилгуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баянхонгор аймгийн Баян-Овоо сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

ОНХС-ийн хөрөнгөөр Баян-Овоо сумын Мандал хайрхан 1 дүгээр багт 2022 онд 20,000,000 төгрөгөөр хийгдсэн худгийн насос суурилуулах ажлыг бүрэн хийж дуусаагүйгээс сумын Засаг даргын 2023 оны 05 дугаар сарын 18-ны өдрийн 39 дүгээр захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг одоо болтол уг ажлыг хүлээн аваагүй байна.

Энэ нь Иргэний хуулийн 350 дугаар зүйлийн 350.1 дэх "Ажил гүйцэтгэгч нь дараах үүрэг хүлээнэ", 350.1.1 дэх "гэрээнд заасан ажлыг тогтоосон хугацаанд гүйцэтгэх", Сангийн сайдын 2021 оны "Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам"-ын 3.4 дэх "Сум, дүүргийн Засаг даргын чиг үүрэг", 3.4.3 дахь "Сум, дүүргийн хэмжээнд ОНХС-ийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих", 11.1 дэх "ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, гүйцэтгэл, зарцуулалт, тайлагналт, бүртгэл, хяналт болон эцсийн үр дүнг тухайн шатны төсвийн ерөнхийлөн захирагч бүрэн хариуцна" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам"-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11 дэх "хууль, тогтоомж гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан

5040501

зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” гэснийг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Гэрээний дагуу хэрэгжилтийг бүрэн хангуулах, гэрээний хэрэгжилтийг хангаагүй тохиолдолд хуулийн байгууллагад шилжүүлэн зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг нотлох баримтын хамт 2024 оны 05 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Баян-Овоо сумын Засаг дарга Ж.Хатанбаатар, нягтлан бодогч Э.Мөнх-Эрдэнэ нарт даалгав .

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН!

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: **Б.МӨНХБАТ**

АУДИТОР:

Н.БАТЧИМЭГ

¹ Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно